

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. lidem ob commissum adulterium alteri nubendi suis faciunt potestatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

messandum, eoque in duas partes secto, dimidiam daret virgini cuidam, inquit, Celebremus vnā Cœnam. Ea reuerentiam, quam in max. me solenni Religionis suæ actu adhibent: nunc reliquias, Ceremonias, & quidem proxime matrimonia illorū videamus.

DE CONFUSIONE MATRIMONIORUM APUD CALUINISTAS,

CAPUT XIII.

ARGUMENTUM.

- I. De matrimonio Caluinistarum, & eorum confusione.
- II. Iidem ob commissum adulterium alteri nubendi suis faciunt potestatem.
- III. Quibus ex causis maritici uxores repudiare liceat.
- IV. Quibus ex causis uxori etiam vivente marito alii liceat nubere.
- V. Complurimula eiusmodi repudiorum historiae.
- VI. Vera historia qua Genoua contigit.

I. **E**tiam si in Sacramentariorum numero non habeat Calvinistica hæresis Matrimonium, tudeatque eonominæ Tertullianum & S. Augustinum, qui vnā cum reliquis veteribus Christianis, hoc nominæ frequenter illud insigniunt: nobis tamen de eo dicendum est aliquid. In Francia desponsati in concione se sistunt: ibi eos Minister, nulla intercedente ceremonia, precatione aut benedictione, matrimonio copulat. Mos diu obtinuit, vt matrimonium non nisi in exordio concionis, & ante preces, celebraretur: ne scilicet, Sacramentale aliquid illi inesse, per errorem existimaretur. Sed quum id non nisi in conspectu populi fieri posset, ex quo fiebat, vt multi interea ligarentur magicis artibus, crescente vnā cum hæresi hoc genere incantationis. (id quod vnū est ex signis Antichristi Regnum præcedentibus) introductum est pluribus in locis, vt ad finem vsque concionis hic actus suspenderetur, & dimisso demum populo celebraretur. Graduum, consanguinitatis, nisi inter fratrem sororemque, rationem non habent: nam qui sunt his remotiores, sine discrimine iunguntur, vt fratrum sororumque inter se liberi, & aunculi cum neptibus, Caeterus vi-

diffe se ait Synodos dissidentes inter se incautos nuptiis, quas approbauerint, decretoque suo earum celebrationem promouerint, alia rursus condemnauerint. Quin & alio crasso admodum errore idem laborare eos scribit, dum, videlicet, iis in locis, vbi libertas illi indulgetur, vnī marito duas uxores copulent, & vnā uxorem duobus viris nuptum dent, dicitque ad id obtinendum nihil aliud requiri præter hanc vnā rationem, aut allegationem verius, quod nimirum prior coniunx Religionem sequi, & Genouam aut aliud vnā migrare detrectet, si, videlicet, vel vir vel mulier istius Religionis professionem susceperit: nam inter maritum & uxorem hac in re nullum discrimen ab ipsis statui, sed pari iure virumque censeri. Hæc Caietus Maribus anno vicelesimo, & filiabus decimo octauo licet absque parentum consensu nuptias contrahere. Et si intra sex hebdomadas à celebratis sponsalibus non incedant coniugium, cogi ad hoc à Consistorio possunt, iuxta Geneuenses constitutiones.

II. Fornicationis causa ita dissoluitur apud ipsos coniugium, vt vtrique parti liceat ad secundas nuptias transire, contra expressum Dei verbum, & veteres Ecclesiæ constitutiones, quam plurimis iustissimis rationibus subnixas, quum mulier, quamuis adultera, nihilominus deuincta maneat viro. Diserte enim scriptum est, quod quicumque duxerit dimissam, committit adulterium: vnde sequitur, matrimonium adhuc durare. Et præterea hæc vox, dimissa, separationem lecti significat, non vinculi coniugalis: Nam quod Deus coniunxit, homo separare non potest. Itaque si mulier adulteri virum conuiccescit, potest, iuxta Leges Geneuensium, diuortium petere, & alteri nubere, & vitæ item aliam vxorem ducere. Tanti est ipsis matrimonium, habeturque pro contractu civili, à quo licent iterum discedere. Et interim clamat ex superiore loco vxoratus Minister, nos illos esse quos Apostolus voluerit indigare quum Nicolaitas Hæreticos, & alios matrimonium detestantes, notat. Verum non damnant Ecclesia matrimonium, tanquam rem illicitam, sed cum Apostolo Paulo docet, virginatatem castitatemque magis esse honorabilem. Notanda est præterea etiam hac in re illorum confusio. Monachorum ad Ecclesiam Catholicam, illorum Religionem relicta, redeuntium coniugia, dissolui posse existimant auctoritate Magistratus, contra expressum Dei verbum. Nam si matrimonium illud est, non potest nisi morte dissolui: itaque hoc ipso tacite consentitur, matrimonium id non esse.

esse, vt Caietus obseruauit. Vnde dimissa Monialis, si quis sit qui eam ducat potest secundas nuptias amplecti.

III. Si mulier nupta vterum ferat ex alio quam cui nupta est, potest is ea relicta aliam ducere. Anno M D LXXXI. in Synodo Neracensi, quidam indignatus ob ignominiam Ministerio illatam, Corrasium Miniltrum Castelmoranensem cogere voluit, vt vxorem suā, quæ præmaturō partu, quinto videlicet mense post nuptias filiam edidisset, quam ipsa ex Noratio quodā Clericacensi, iam mortuo conceptam fuisse in facie Ecclesiæ cōfessa fuerat, dimitteret: qui quum nollet ea vti seueritate, conscientia prohibitus, dixit, *peccatum hoc ante admissum fuisse, quam sibi vxor vllatenus deuincta esset, seque culpam omnem, si qua in ipsa resideret, condonare.* Sed non ita multo post paruit fraus: falso enim Noratio isti mortuo impacta fuerat culpa, quæ reuera erat ipsius Ministri, vt qui cum puella illa clam stupri consuetudinem antea habuisset.

IV. Inter Constitutiones Caluini etiam hic articulus inuenitur, diuortijs ianuam aperiens, & matrimonium in lupanar transformans. *Si maritus, inquit, nequam, ab vxore discedat, annum integrum mulier expectet: eo exacto, si comperiat opus esse, vt denū nubat, licebit ei, prauis proclamationibus, id facere. Quod si, occupato iam loco, vir eius reuersus fuerit, multabitur, prout videbitur a iudicibus cōsentantibus.* Sed formam inquisitionis, qua de calore aut frigore istius foeminae relictae cognoscitur, operæ precium est videre. *Inssam comparere coram Consistorio, Minister, libet a prius admonitione, et quid de viro sud inaudiuerit, interrogat: qua iureiurando affirmante, se annū iam totum, vbi sit, ignorare, vtrum donum continentia habeat, Minister quatit. Si respondeat, carnem infirmam esse, id dictum sapientibus illis sat est, nec mora, in potestatem alterius viri veniendi libertatem habet: Praestat nubere quam vri.* Annon dissolutus aliquis homo commodissimam iam rationem habet, suppeditatam per leges Geneuensium, è vinculis coniugij sese expediendi, vagæ libidini indulgendi, & de lecto in lectum transfiliendi? Nonne hoc est vjam sternere mulieri libidinosa, qua sub prætextu procurati huius diuortij, ad secunda vota transeat, aut etiam in leonum disciplinam se dedat? Iam vni foeminae duo aut tres erunt viri, & vni viro duæ aut tres vxores, omnes superstites: vt Geneuz factum est, vbi intra sex menses tertiam vxorem quidā duxit, quū duas priores, Caluino inter alios

iudice, vt Lindanus affirmat, adulterij conuicisset.

V. Dicitur vix potest, quam infames commixtiones ex hisce Geneuensium legibus extiterint. Notæ sunt historiae & exempla plurimorum vtriusque sexus hominum, & illustrium quoque personarum, quæ relictis coniugibus suis Geneuam, tanquam in asylum se receperunt, & sub Libertate cōscientiæ, carnis libertatem amplexæ sunt. Nam simul ac eiusmodi mulier muros vrbs Geneuensis attingit, illico libera est. Maritum oportet vel illius Religionem amplecti, vel alibi vxorem querere. Sebastianus Flafchius Mansfeldiensis Minister, in libro de conuersione sua narrat, *Collegam quendam suam vehementer apud se instituisse, vt permutationem inuicem facerent vxorum. Pudet me, inquit, alias enormes actiones literis diuulgare.* Vna hæc historia sufficit.

Quum Sabaudia Duci Pedemontana Regio restitueretur, Nobilem quendam ex Occitania dominum de Clarie ex eo bello, libido incescit visenda Geneuz. Itaque assumtis socijs Nobili quodam Santonico, & alio quodam Aquitanico, Lauallo Domino, adhuc viuente, quoseadem curiositas mouebat, Geneuam contendit. Quo vbi ventum est, Caluinum audiunt concionantem, quamuis essent omnes Catholici. Ibi Dominus de Claire ad gregem feminarum oculos circumferens, vxorem suam inter illas conspicit. Attonitus, cum oculis & animo deliberat, num forte deliraret aut visus ipsum falleret: Sed quo magis aspicit, eo certius vxorem, & cum ea etiam filiam suam, agnoscit. Impatiens moræ, finem tamen concionis expectatum surgente concione, ad vxorem accedit. Quæ virum suum aduenientem conspicata, protinus exclamat, & ad Caluinum exeuntem accurrens, *Domine, inquit, serua me.* Ille subsistens, & Nobilem istum videns, iam manu tenentem filiam, quid negotij sit interrogat: & illa, *vir, inquit, est meus qui me abductū venit.* Iuua me, obsecro. Caluinus videns terribam circumfistere vt exitum videret fabulæ, domi se cogitatum hac de re pronunciat: illo interim prohibito, cū vxore sua, nisi venia impetrata, colloqui. Vocatus eo ipso die ad Caluinum, & postridie ad Consistorium, vxorem & filiam reperit. At illi vrgent, vt exemplum eius imitetur, Evangelium amplectatur: Omnia relinquenda esse præ amore Christi. Itaque quum nihil obtinere posset, metuens peiora de Consilio aliorum clam se subduxit, vxore & filia in potestate Caluini relictis. Plura id genus exempla, mihi probe cognita,